

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu člana IV.4 a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 50. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 1. aprila 2009. godine, i na 28. sjednici Doma naroda, održanoj 27. aprila 2009. godine, usvojila je

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE O IZVRŠENJU KRIVIČNIH SANKCIJA, PRITVORA I DRUGIH MJERA

Član 1.

U Zakonu Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera ("Službeni glasnik BiH", br. 13/05, 53/07 i 97/07), iza člana 21. dodaju se novi članovi 21a., 21b., 21c., 21d., 21e. i 21f. koji glase:

"Član 21a.

(Prijem i uslovi za zavodskog službenika - pripravnika)

- (1) S ciljem postavljanja i izgrađivanja odgovarajućih standarda za ovlaštene zavodske službenike - službe osiguranja u zavodima, može se izvršiti prijem u službu osiguranja zavodskog službenika - pripravnika.
- (2) Lice koje se prima na rad u službu osiguranja kao zavodski službenik - pripravnik, pored uslova iz člana 21. ovog Zakona za prijem na rad, mora da ispunjava i sljedeće posebne uslove:
 - a) da nije starije od 27 godina;
 - b) da ima srednju stručnu spremu;
 - c) da ispunjava zdravstvene i psihofizičke uslove propisane za policajce.

Član 21b.

(Pripravnički staž, organizacija obrazovanja,
obuke i stručnog ispita)

- (1) Lice koje se prvi put prima u službu osiguranja, prima se kao zavodski službenik - pripravnik na osnovu konkursa.
- (2) Pripravnički staž traje šest mjeseci.
- (3) Za stručno obrazovanje zavodskih službenika - pripravnika organizira se praktična obuka putem kurseva, seminara i drugih oblika obrazovanja na način i po programu koji utvrđuje ministar pravde.
- (4) Za vrijeme pripravničkog staža, pripravnik se kroz praktičan rad u Zavodu, na odgovarajućim poslovima i zadacima, osposobljava za samostalno obavljanje poslova i zadataka ovlaštenog zavodskog službenika, pod nadzorom upravnika i uz stručnu pomoć rukovodnih i drugih službenika Zavoda.
- (5) Pripravnik je dužan da u roku od tri mjeseca po isteku pripravničkog staža pristupi polaganju stručnog ispita za zvanje ovlaštenog zavodskog službenika.

(6) Stručni ispit iz stava (5) ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje ministar pravde, shodno članu 29. ovog Zakona.

Član 21c.

(Raspoređivanje zavodskog službenika-pripravnika na poslove i zadatke ovlaštenog zavodskog službenika)

(1) Zavodski službenik - pripravnik koji sa uspjehom ne završi praktičnu obuku ne može pristupiti polaganju stručnog ispita.

(2) Zavodskom službeniku - pripravniku iz stava (1) ovog člana, kao i pripravniku koji nakon završene praktične obuke ne položi stručni ispit, prestaje rad u Zavodu.

(3) Zavodski službenik - pripravnik koji položi stručni ispit raspoređuje se na poslove i zadatke ovlaštenog zavodskog službenika.

Član 21d.

(Zapošljavanje za ovlaštenog zavodskog službenika, bez svojstva pripravnika)

(1) Za ovlaštenog zavodskog službenika može se, bez svojstva pripravnika, primiti lice koje je radilo kao stražar u službi osiguranja u entitetskom kaznenopopravnom zavodu, sudski policajac, policajac ili drugi odgovarajući službenik izjednačen s ovlaštenjima navedenih zvanja, s tim da je dužno položiti stručni ispit iz dopunskih predmeta za zvanje ovlaštenog zavodskog službenika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na rad.

(2) Ispit iz stava (1) ovog člana polaže se pred komisijom iz člana 21b. stav (6) ovog Zakona, pod uslovima, načinu i programu koji utvrdi ministar pravde.

(3) Licu koje ne položi stručni ispit iz dopunskih predmeta u roku iz stava (1) ovog člana prestaje rad u Zavodu.

Član 21e.

(Praćenje i ocjena praktične obuke
zavodskog službenika - pripravnika)

(1) Praktičnu obuku zavodskog službenika - pripravnika prati i ocjenjuje komisija koja ima predsjednika i dva člana.

(2) Komisiju iz stava (1) ovog člana osniva upravnik Zavoda od zaposlenih u Zavodu koji su stručni za poslove odgoja - tretmana i osiguranja.

(3) Propise o načinu rada Komisije iz st. (1) i (2) ovog člana, programu stručnog obrazovanja, organizaciji i uslovima provođenja praktične obuke zavodskog službenika-pripravnika donosi ministar pravde u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 21f.

(Nemogućnost nošenja oružja)

Zavodski službenik - pripravnik i lice iz člana 21d. ovog Zakona, ne smiju nositi oružje dok ne polože ispit iz člana 21b. stav (6), odnosno člana 21d. stav (2) ovog Zakona."

Član 2.

U članu 40. (Inspektor) iza stava (3) dodaju se novi st. (4), (5), (6) i (7) koji glase:

"(4) Inspektor je odgovoran za pažljivu provjeru da se odredbe ovog Zakona primjenjuju u svim kaznenopopravnim ustanovama u Bosni i Hercegovini prema licima koja izdržavaju kaznu zatvora i mjeru pritvora koju je izrekao ili odredio Sud ili drugi organ u skladu sa Zakonom ili međunarodnim ugovorom.

(5) U izvršavanju zadataka inspekcijskog nadzora, inspektor je nezavisan i preduzima radnje u okviru i na osnovu ovog Zakona i drugih propisa.

(6) Osoblje Zavoda dužno je sarađivati sa inspektorom i pomagati mu u ispunjavanju ovlaštenja i obaveza, posebno kod nadzora nad ostvarivanjem ljudskih prava iz Ustava Bosne i Hercegovine, a kojih pritvorena i zatvorena lica nisu lišena ili ograničena u njihovom korištenju u granicama neophodnog cilja i određenim zakonom ili međunarodnim ugovorom.

(7) Inspektor Ministarstva pravde sarađivat će i promovirati saradnju s nadležnim inspektorima entiteta i Brčko Distrikta BiH, te razvijati međusobnu koordinaciju, aktivnosti ili dogovaranje u skladu sa Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine, entiteta i odgovarajućih propisa Brčko Distrikta BiH."

Član 3.

Iza člana 41. dodaje se novi član 41a., koji glasi:

"Član 41a. (Nezavisna komisija)

(1) Uslove boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, prati nezavisna komisija.

(2) Nezavisnu komisiju iz stava (1) ovog člana imenuje i razrješava Parlamentarna skupština BiH.

(3) Komisija ima pet članova od kojih je jedan predsjednik.

(4) Članovi Komisije imenuju se na mandat od pet godina, s mogućnošću ponovnog izbora na još jedan mandat.

(5) Članovi Komisije treba da budu stručnjaci ili poznavaoци pravne ili druge srodne oblasti, kao što su: pravosuđe, uprava, penologija, socijalna zaštita, psihologija, pedagogija i slično.

(6) Komisija može vršiti vanjsko praćenje rada Zavoda samostalno ili zajedno sa inspektorskim ili drugim nadzornim organima, kao i saradnju s međunarodnim i drugim institucijama nadležnim za praćenje i ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa Zakonom i odgovarajućim međunarodnim dokumentima.

(7) U postupanju, shodno stavu (6) ovog člana, Komisija ima sva ovlaštenja koje ima i ovlašteno lice iz člana 40. i 42. ovog Zakona.

(8) Komisija donosi poslovnik o svom radu.

(9) Komisija donosi godišnji izvještaj o svom radu i dostavlja ga Parlamentarnoj skupštini BiH i Ministarstvu pravde s ciljem preduzimanja odgovarajućih radnji ili mjera u skladu sa zakonom."

Član 4.

Iza člana 50. dodaje se novi član 50a., koji glasi:

"Član 50a.
(Biračko pravo)

- (1) Upravnik Zavoda osigurava da lica lišena slobode budu u mogućnosti da ostvaruju svoje biračko pravo na izborima za nivo vlasti u Bosni i Hercegovini, u mjeri u kojoj to pravo nije ograničeno Izbornim zakonom BiH i Ustavom BiH.
- (2) S ciljem ostvarenja navedenog prava, upravnik Zavoda kontaktirat će s nadležnom izbornom komisijom u vezi s načinom, vremenom ili drugim neophodnim radnjama za provođenje procedure glasanja u Zavodu."

Član 5.

Iza člana 51. dodaje se novi član 51a. koji glasi:

"Član 51a.
Žene)

- (1) Uz odredbe ovog Zakona koje se odnose na lica lišena slobode, posebna pažnja posvećuje se potrebama žena, u smislu njihovih fizičkih, stručnih, socijalnih i psiholoških potreba prilikom donošenja odluka koje se tiču bilo kojeg aspekta njihovog boravka u zavodu.
- (2) Uprava zavoda nastojat će da osigura da obim aktivnosti dostupan ženama lišenim slobode bude primjeren ulozi žene u savremenom društvu, te da bude uporediv s obimom aktivnosti dostupnih muškarcima.
- (3) @enama se, u pravilu, omogućava porođaj izvan zavoda ali ako dijete bude rođeno u zavodu, Uprava zavoda pruža svu potrebnu podršku, pomoć ili druge neophodne uslove.
- (4) Kada je dijete rođeno u zavodu, taj podatak ne smije biti upisan u rodni list kao mjesto rođenja."

Član 6.

Iza člana 52. dodaje se novi član 52a. koji glasi:

"Član 52a.
(Pretres prostorija, lica lišenih slobode, posjetilaca, službenih lica i oduzimanje predmeta)

- (1) Ovlašteni zavodski službenik može obavljati pretres i oduzeti imovinu u pogledu svih prostorija u kojima pritvorena ili zatvorena lica borave, rade ili provode slobodno vrijeme, kao i lica lišenih slobode, posjetilaca i njihovih ličnih stvari i službenih lica.
- (2) Pretres prostorija i lica iz stava (1) ovog člana vršit će se na način kojim će se otkriti i spriječiti svaki pokušaj bijega i sakrivanje krijumčarene robe uz poštivanje ljudskog dostojanstva lica nad kojima se vrši pretres i stvari koje posjeduju.
- (3) Lica nad kojima se vrši pretres neće u toku pretresa biti ponižavana.
- (4) Pretres će vršiti samo ovlašteni zavodski službenici istog spola kao lica nad kojima se vrši pretres.
- (5) Pretres osjetljivih dijelova tijela može provesti samo lekar ili ovlašteno medicinsko osoblje.
- (6) Prilikom ulaska posjetilaca u zavod, ovlašteni zavodski službenik može zahtijevati od tog lica da se podvrgne pretresu. Ukoliko se posjetilac ne želi podvrgnuti pretresu, ovlašteni zavodski službenik odbit će prijem u zavod, s

tim da program sigurnosti mora odražavati ravnotežu u odnosu na privatnost posjetilaca ili njihovo službeno svojstvo u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

(7) Ovlašteni zavodski službenici mogu pretresati pripadnike zavodskog osoblja na zahtjev upravnika Zavoda, službenog lica koje on ovlasti u skladu sa zakonom ili na zahtjev drugog zakonom ovlaštenog organa.

(8) Način i situacije u kojima se vrši pretres bit će određeni posebnim propisima koji reguliraju način obavljanja službe osiguranja u zavodu."

Član 7.

Iza člana 59. dodaje se novi član 59a. koji glasi:

"Član 59a. (Odbijanje uzimanja hrane)

(1) Ako pritvorenik ili zatvorenik odbije da primi hranu, o tome se odmah obavještava upravnik Zavoda, sud koji vodi postupak i Ministarstvo pravde koje provodi nadzor nad izvršenjem mjere pritvora.

(2) Pritvorenik ili zatvorenik koji odbije da uzima hranu smješta se, po pravilu, u stacionar, svakodnevno ga kontrolira ljekar i sve važne promjene njegovog zdravstvenog stanja unosi u zdravstveni karton, o čemu redovno izvještava upravnika Zavoda.

(3) Ako zbog odbijanja hrane budu ugrožene vitalne funkcije pritvorenika ili zatvorenika, o preduzimanju neophodnih medicinskih mjera, bez pristanka pritvorenika ili zatvorenika, odluku donosi ljekar ili stručni tim ljekara kada je to posebnim zakonom ili drugim propisom određeno.

(4) Stručni tim iz stava (3) ovog člana formira zavodski ljekar, uz saradnju i konsultacije s upravnikom Zavoda i sudom koji vodi krivični postupak, ako posebnim zakonom ili drugim propisima nije drugačije određeno.

(5) Ukoliko je lice koje odbija hranu pritvorenik, o potrebi preduzimanja mjera iz stava (3) ovog člana, zavod izvještava sud koji vodi krivični postupak i Ministarstvo pravde.

(6) U postupanju ljekara s pritvorenicima ili zatvorenicima koji štrajkuju glađu ljekari će, osim propisa iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija, uzimati u obzir propise iz oblasti zdravstva u Bosni i Hercegovini, kao i međunarodne standarde i propise u vezi s etičkim postupanjem ljekara sa licima koje štrajkuju glađu."

Član 8.

U članu 60. (Pravo na zdravstvenu zaštitu) u stavu (3) iza riječi "Zavod" dodaju se riječi:

"Osim troškova liječenja osumnjičenog, odnosno optuženog dok se nalazi u pritvoru, kao i troškova porođaja koji su nastali van Zavoda."

Član 9.

U članu 64. (Pristanak na medicinski tretman) u stavu (3) broj "107" zamjenjuje se brojem "127".

Član 10.

Iza člana 64. dodaje se novi član 64a. koji glasi: